

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 153
van **TINE SOENS**
datum: 22 januari 2019

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS

Migranten- en vluchtelingenkinderen in het onderwijs - Actieplan onthaalonderwijs

In de commissie Onderwijs van 22 maart 2018 hadden we het uitgebreid over migranten- en vluchtelingenkinderen en het onthaalonderwijs in Vlaanderen. Ik stelde toen een vraag om uitleg naar aanleiding van een rapport van UNICEF dat deze kinderen zelf aan het woord laat, het opiniestuk van Bob Pleysier, ex-directeur van Fedasil, de passage van de minister in Terzake hierover en de aanbevelingen van Vluchtelingenwerk Vlaanderen. Met mijn schriftelijke vraag nr. 496 van 3 juli 2018 peilde ik naar een stand van zaken.

Het actieplan voor versterkt onthaalonderwijs zou dit schooljaar uitgerold worden, met een focus op cijfers en omkadering, professionalisering en vervolgschoolcoaching.

1. Is het actieplan intussen afgewerkt? Zo ja, kan de minister de speerpunten toelichten?
2. Welke concrete acties staan er dit academiejaar gepland, in het kader van het versterken van onthaalonderwijs? Wat zijn daar de te verwachten deadlines voor?
3. Hoe werden de eventuele acties in het najaar van 2018 geëvalueerd?

ANTWOORD

op vraag nr. 153 van 22 januari 2019
van **TINE SOENS**

Ik beantwoord de drie vragen samen.

Zoals in mijn antwoord op uw schriftelijke vraag nr. 496 van 3 juli 2018 aangegeven, kadert het actieplan binnen het resterend tijdsbestek van de huidige legislatuur. Daarnaast valt het huidige budgettaire kader en is een aanvulling op de reeds genomen maatregelen naar aanleiding van de verhoogde instroom van vluchtelingen in 2015 en 2016 (extra toelage voor anderstalige nieuwkomers en anderstalige kleuters in het kleuteronderwijs; versoepeling van de programmatieprocedure in het secundair onderwijs; traumapsychologen ter ondersteuning van de CLB's en scholen in het herkennen en omgaan met mogelijk trauma; substantiële verhoging van het aantal vervolgschoolcoaches en de uitbreiding van hun opdracht meteen structureel ingebed). De acties om het onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers in het basis- en secundair onderwijs te versterken, focussen dit schooljaar op **drie thema's**:

- Cijfers en omkadering
- Professionalisering
- Vervolgschoolcoaching

Cijfers en omkadering

Een vlotte toekenning van de omkadering moet verzekeren dat scholen hun aandacht maximaal kunnen richten op de uitbouw van kwaliteitsvol onthaalonderwijs. Dit betekent dat scholen zo snel mogelijk een correct beeld moeten krijgen op de aan hen toegekende omkadering.

Mijn administratie werkt momenteel aan een nieuwe werkwijze waardoor de verificatie van OKAN-leerlingen en de toekenning van de omkadering op een snellere manier kan gebeuren, met een minimum aan administratieve last voor de betrokken scholen. Deze werkwijze zal ook tot een betere registratie leiden van AN-leerlingen in het basisonderwijs: waar in het basisonderwijs momenteel enkel het aantal AN op niveau van de school- of scholengemeenschap geregistreerd wordt (ifv omkadering), zal deze registratie in de toekomst op leerlingenniveau gebeuren. Dit levert heel wat bijkomende informatie op over schoolloopbanen, verhuisbewegingen van AN, spreiding van AN over het basisonderwijs, ...

Professionalisering

De voorbije jaren werd al een grote expertise opgebouwd in het onthaalonderwijs. Scholen ontwikkelden tools, materialen, goede praktijken, al dan niet in samenwerking met pedagogische begeleidingsdiensten (PBD's), nascholingsinitiatieven, binnen lokale netwerken en samenwerkingsverbanden.

De nood aan (verdere) professionalisering rond het begeleiden en ondersteunen van (ex-)anderstalige nieuwkomers in het basis- en secundair onderwijs blijft groot en is divers. Daarop wordt tijdens dit schooljaar verder ingezet.

Er blijkt bij scholen en CLB's een grote nood te bestaan aan ondersteuning en professionalisering rond trauma- en cultuursensitief werken in de klas, niet alleen voor

leerlingen met een vluchtverhaal, maar voor alle leerlingen. Trauma maar ook chronische stress en negatieve ervaringen kunnen immers een goede sociaal-emotionele ontwikkeling verhinderen en zo ook het schools functioneren in de weg staan. Dit heeft vaak negatief gedrag of gedragsproblemen tot gevolg. Om scholen en CLB's te ondersteunen bij het herkennen van en omgaan met mogelijk trauma zijn er sinds eind 2016 per provincie traumapsychologen actief. Om ook het brede onderwijsveld over deze thematiek te informeren en te sensibiliseren organiseerde mijn administratie op 30 november 2018 een studiedag rond trauma- en cultuursensitief werken in de klas. Hier werden ook concrete tips, handvatten en tips aangereikt. Deze studiedag werd door de deelnemers positief geëvalueerd.

Samen met de traumapsychologen, de onderwijskoepels, het GO! en de CLB-centrumnetten wordt momenteel ook bekeken hoe er gezorgd kan worden voor verdere verankering van deze kennis binnen de provincies enerzijds en binnen de onderwijskoepels, het GO! en de CLB-centrumnetten anderzijds. In dit kader wordt ook nagegaan hoe de PBD's en de permanente ondersteuningscellen (POC's) in deze thematiek verder te professionaliseren.

De PBD's brengen momenteel de noden in kaart van scholen met betrekking tot laaggeletterde en niet-gealfabetiseerde nieuwkomers – die vaak over weinig tot geen schoolse vaardigheden beschikken – om vervolgens samen met mijn administratie en andere partners te bekijken hoe die noden kunnen worden gelenigd.

Uit de studie- en terugkomdag die mijn administratie in 2017 en 2018 organiseerde, bleek de nood aan zeer concrete tools voor de dagelijkse klaspraktijk. Daarom zal ook in het schooljaar 2018-2019 ingezet worden op het ontsluiten van informatie en materialen, o.a. in samenwerking met KlasCement.

Vervolgschoolcoaching

Vervolgschoolcoaches spelen een belangrijke rol bij de overgang van ex-anderstalige nieuwkomers naar het vervolgonderwijs. Naar aanleiding van de verhoging van de omkadering voor vervolgschoolcoaches hebben zij sinds het schooljaar 2016-2017 de bijkomende opdracht om – naast het begeleiden, ondersteunen en opvolgen van ex-anderstalige nieuwkomers in het regulier secundair onderwijs – sterker in te zetten op de expertiseopbouw en -overdracht m.b.t. ex-anderstalige nieuwkomers in het vervolgonderwijs. De onderwijsinspectie heeft tijdens het schooljaar 2017-2018 de werking van de vervolgschoolcoaches opnieuw gemonitord. Tijdens het schooljaar 2018-2019 zal de onderwijsinspectie op basis van de monitoring van de schooljaren 2016-2017 en 2017-2018 de werking van de vervolgschoolcoaches evalueren. Het evaluatierapport zal najaar 2019 beschikbaar zijn.